

Kære læser

En af tidens helt store udfordringer er at vælge. Der er så utroligt meget man kan og derfor skal der være et fornuftigt grundlag at vælge på. Vi håber med dette skrift at medvirke til, at vores skole er et aktivt tilvalg for vore elever og de personer der rådgiver dem.

Med denne folder vil bestyrelsen og medarbejderne på Egå Ungdoms-Højskole gerne give elever, forældre, samarbejdspartnere og andre interesserede mulighed for at kigge os over skulderen.

Højskoletraditionen går helt tilbage til Grundtvigs oplysningstanker fra 1830'erne og etableringen af den første folkehøjskole i Rødding i 1844. Siden har højskolerne udviklet sig og der er kommet efterskoler, friskoler, daghøjskoler mm. der også bygger på folkeoplysningens grundlag.

Folkeoplysning og livsoplysning er på en måde universelle begreber, men det ville være en fatal fejltagelse hvis ikke vi som højskole var i dialog med tiden og dens udfordringer.

Historien.

De første bygninger stammer fra 1899. Gårdmanden på nabogården byggede en gård til, således at datteren kunne blive gift og boende i nærheden. Det blev starten .I 1921 blev gården købt af en kreds af lokale for at lave efterskole.

Efterskolen etableredes først og fremmest fordi behovet var der. På egnen var der et stort behov for at de unge kunne holde pause fra landbruget for at dygtiggøre sig, og måske ikke mindst for at få en pause fra et liv, der på en måde nok var afvekslende; men som i bund og grund var ensartet år ud og år ind. Det er morsomt at læse hvad eleverne lagde vægt på dengang, og det er interessant at overveje om der er flest forskelle eller ligheder i det eleverne i vore dage vægter i forhold til ved skolens start.

Skolen var en udpræget succes. Ikke mindst elever fra egnen strømmede til, og i løbet af meget kort tid måtte man udvide så der blev plads til omkring 70 elever. I dag rummer datidens bygninger alene to klasseværelser, kontorfaciliteter og to mindre lejligheder.

Da skolens første forstander, Ejnar Petersen, lod sig pensionere, tog bestyrelsen kontakt til Vallekilde højskole for at bede en af lærerne, Tage Dybkjær, om at blive forstander for efterskolen i Egå. Karin og Tage Dybkjær var forstanderpar på Egå i mere end tredive år, og skolen voksede hele tiden. Et gymnastikhus blev første prioritet, og det blev bygget allerede i Petersens tid. I dag er det dramalokale. Senere byggede man en mellemgang der forbandt hovedbygningen med gymnastikhuset, og faciliteterne var hermed mere tidssvarende.

Fra Dybkjærs lange periode er der to historier der står stærkt. Under 2. verdenskrig brugte tyskerne ofte skoler til at indkvartere tropper på, og mange østjyske skoler måtte holde for. Egå slap for det for Dybkjær arrangerede det således at skolen formelt ejedes af hustruen Karin. Da hun var svensk, ønskede tyskerne ikke en diplomatisk besværlighed i forhold til den neutrale svenske regering, og man undlod at kræve skolen til soldaterne.

Den anden historie knytter sig til afviklingen af efterskolen. Skoleformen var under pres fordi det blev vanskeligere at drive efterskole på det traditionelle grundlag. Man indførte på de fleste skoler de statskontrollerede prøver. Dybkjær var modstander af det og kæmpede, som formand for efterskoleforeningen, imod. Til sidst var det dog ikke længere muligt at fastholde modstanden. Langt de fleste elever ville have muligheden for at tage eksaminer, og tilgangen til de eksamensfri skoler var minimal. Dybkjær argumenterede derfor for at man måtte lave skolen om til en højskole og fandt inspiration i den omlægning man havde lavet i Vester Vedsted. En skole for ungdommen skulle være eksamensfri, og i 1970 blev Egå godkendt som ungdomshøjskole. Dybkjær fortsatte som timelærer idet han påpegede at der måtte nye kræfter til at fortsætte skolen.

Opgaven blev givet til Kjeld Krarup. Det var en opgave af dimensioner; for i netop disse år stødte det traditionelle grundlag sammen med ungdomsoprøret. Ungdomsoprøret og den efterfølgende politiske fokusering spillede efterhånden en afgørende rolle uden at grundlaget forsvandt. Kimen blev her lagt til en skole med mange kreative fag.

Udbygningen af skolen fortsatte. Man byggede to elevhuse. Her var tankegangen at man skulle bo i forpligtende husgrupper under kollegielignende forhold. De første erfaringer var så positive at man hurtigt derefter valgte at bygge endnu fire elevhuse således at samtlige elever boede i et campus-lignende område.

Den næste forstander blev Elo Madsen, Han arbejdede for at skolen skulle være så alsidig som mulig. I 1988 byggede man nyt køkken og spisesal samt opholdsstue og idrætshal. Hermed nåede man op på et meget stort

antal m2 og er blandt de skoler der har flest m2 pr. elev. I 1980'erne oplevede skolen en enorm interesse. Kurserne var overtegnede lang tid i forvejen, og der var lange ventelister. Alligevel fastholdt man et elevtal på 72. I perioden 1992 -2008 var Louis Mogensen forstander. I 2008 overtog Ulla Fisker forstanderposten. Skolen har nu plads til 83 elever.

Faciliteter.

Skolen ligger i Gl.Egå, en lille landsby med kun 400 m. til busser til Århus C. Her ligger også indkøbscenter, skole, bibliotek, motionscenter og svømmehal. Yderligere en halv kilometer væk ligger badestranden. I hovedbygningerne ligger de forskellige fællesrum og værksteder. Vi råder over værksteder til stoftryk, design, computerarbejde, billedkunst, videoproduktion, drama, musik, foto og idræt. Desuden har vi en række klasserum samt foredragssal og samlingsrum. Midt i skolen ligger køkken og spisesal. Lokalerne er til rådighed døgnet rundt.

Der er fodbold-, beachvolley- og petanquebaner på skolens område, og eleverne har deres eget vaskeri.

Eleverne kan benytte svømmehal og squashcenter i Egå. Beliggenheden ved Århus giver os gode muligheder for at trække på byens muligheder, ikke mindst på det kulturelle område.

Dannelse - Livsoplysning – Folkeoplysning.

Disse begreber er centrale for højskolen; men måske er det vanskeligt at forbinde noget nutidigt med begreberne. Derfor prøver vi at gøre rede for vores opfattelse.

Dannelse.

Dannelse drejer sig om bevægelse. Noget af det mest udannede er derfor en sætning som : » Sådan er jeg bare ». Det betyder jo dybest set, at man ikke er tilbøjelig til at lade noget som helst påvirke.

Dannelse er bevægelsen fra noget kendt mod noget ukendt. Derfor er det vigtigt at være opmærksom på vores egen baggrund, både den personlige samt den der er fælles for os. Kun ved at være bevidst om sine værdier, kan man for alvor prøve kræfter med alt det nye.

Livsoplysning.

Vi lægger vægt på at holde flest mulige tolkningsmuligheder åbne. Livsoplysning handler først og fremmest om at få øje på det liv der er og dernæst at have mod til og glæde ved at tage fat på det.

Indsigt kan naturligvis komme fra teorier om tilværelsen, kunsten og de erfaringer man får gennem undervisningen; men gennem samvær og samtale kan der også opstå inspiration og tolkninger.

Man lærer med alle sanser, med hjernen, kroppen og med hjertet.

Folkeoplysning.

Også her er sigtet dobbelt. For det første er vi mennesker altid en del af noget, og for det andet er det en opgave at prøve at tage del i det fælles. Det kræver mod og indsigt. Højskolen er en glimrende illustration af den forbundethed, og der er rig lejlighed til at øve sig i at tage del i beslutninger og fælles opgaver. Vi prøver helt konkret at trække eleverne med ind i en række beslutninger om det fælles liv på højskolen. De skal helst fornemme at det ikke er ligegyldigt om man tager del og ansvar.

Det almene

Vi definerer det almene som højskoleloven omtaler som det der befinder sig imellem det personlige, det fælles og det faglige

Derfor oplever eleverne at fagene handler om det de selv lægger vægt på; men også om det der er fælles, og det der kan blive fælles. Vi tilstræber desuden et så højt fagligt niveau som overhovedet muligt.

På vores hjemmeside kan man se de enkelte fag og faggrupper præsenteret i denne sammenhæng.

Realkompetence.

Det er oplagt at det er et næsten uomgængeligt krav at man som ung får en uddannelse. Højskoleopholdet kan sjældent være et alternativ til dette; men snarere et supplement. Vi lægger vægt på udvikling af faglige kompetencer:

- At kunne arbejde selvstændigt og sammen med andre

- At kunne tage vare på ens eget liv samt være en god medspiller for andre
- At kunne vurdere styrker og svagheder og forstå at gøre disse til aktiver
- At kunne sætte ord på tanker og følelser
- At kunne vurdere sig selv som en del af en helhed.

Samvær og fællesskab.

Det fremgår af Egå Ungdoms-Højskoles formål at eleverne skal have mulighed for at udvikle sig på en alsidig og selvstændig måde med forståelse for fællesskabets betydning.

Samværet og fællesskabet skabes i dagligdagen, og vi har ganske få regler der til gengæld forventes overholdt. Disse forventninger forekommer sikkert de fleste ganske rimelige; men i højskolens tætte miljø fornemmes vigtigheden af gode samværsformer ganske tydeligt.

Det betyder forhåbentligt at vores unge får gode erfaringer med henblik på et evt. kollegieliv.

De unge

Ungdom er feteret og der siges meget om de unge. Grundtvig fastslog at man aldrig kan nå længere end man i sin ungdom drømte om. Derfor skal der skabes plads til at de unge kan fantasere og planlægge og lave det hele om igen.

Ungdommen er speciel fordi den er præget af behovet for at finde ud af at stå på egne ben. Det betyder at man ofte har behov for at vurdere det grundlag man har med i bagagen. Et ungdomshøjskoleophold er ofte den første gang man bor væk fra hjemmet, og derfor er det en god lejlighed til at frigøre sig.

I disse år er de unge præget af de mange muligheder de har, og de fleste er meget ambitiøse. De ønsker et liv hvor karrieren er i fokus, ofte gerne en karriere hvor man kan eksponere sig selv. Samtidig prioriterer de familie og en stor og god vennekreds. For mange unge bliver mulighederne til umuligheder. Det ser man tydeligt med de mange studieskift danske unge har. Hvis det ikke er godt nok, tænker mange unge at det er dem selv der er en fiasko og dropper ud. Det er et stort ansvar at bære på sine skuldre, og desværre bliver alt for mange unge selvkritiske ud over det rimelige, og en del bliver ulykkelige. Det er en af højskolens opgaver at hjælpe de unge med det afklaringsarbejde der skal til for at få mest mulig ligevægt i tilværelsen.

De voksne på Egå

De ansatte på Egå Ungdoms-Højskole har valgt at arbejde med aldersgruppen. Vi opfatter det som vores opgave at være lyttende og solidariske med de unge og deres drømme; men vi mener det er vigtigt at være tydelige. Det betyder, at vi kan være de solidariske voksne der ikke har noget følelsesmæssigt i klemme. Vi stimulerer gerne de unges ideer; men vi tillader os også at være kritiske venner.

Hvem er vores målgruppe?

Egå har altid prioriteret at skolen helst skal kunne være attraktiv for de fleste unge, således at mødet mellem forskellige mennesker kan afstedkomme mest mulig inspiration. Der er alligevel nogle kendetegn for Egå-eleverne:

Ca. halvdelen af eleverne kommer fordi familie eller venner har anbefalet skolen

- En stor del af eleverne er konstruktivt forvirrede og bruger højskolen som afklaringsperiode.
- Mange elever bruger højskolen til at afprøve kreative ambitioner.
- En del elever ønsker en pause fra de traditionelle uddannelser. De vil enten fordybe sig i et område eller prøve at få mest mulig inspiration fra de mange forskellige fag.
- De fleste elever ønsker en vennekreds, også med henblik på at danne netværk til ungdomsårene.
- Hovedparten af eleverne fortsætter på en gymnasial uddannelse, lidt færre på erhvervsuddannelser.

Der er også nogle elever vi har vanskeligere ved at tilfredsstille.

- Skolens bygninger er ikke indrettet på bevægelseshandicappede. Derfor bør man undersøge de praktiske aspekter gennem et besøg.

- Højskolen er præget af glæde. Langt de fleste af vores elever er meget glade og giver udtryk for det. Derfor kan det være stigmatiserende for unge der er kedede af det. På den anden side kan glæden naturligvis smitte. Vi anbefaler at man overvejer dette.
- På højskolen forventes det at eleverne forsøger at håndtere dagligdagen på en moden måde. Unge, der af den ene eller anden grund har været overdrevent serviceret, skal igennem en hurtig og vanskelig omstillingsproces.

Håndtering af problemer

Hvis der opstår problemer, forsøger vi at tackle dem så professionelt som muligt. Vi er opmærksomme på vores egne begrænsninger.

Andre problemer, som fx hvis eleverne ikke overholder vores regler på skolen, prøver vi at håndtere med eleven alene. Det gør vi fordi det for os er vigtigt at der er tillid mellem os der er på skolen. Nogle af eleverne er over 18 år og myndige; men vi vælger at gøre det ens for alle elever. Det er i sidste ende også spørgsmålet om tillid der afgør de tilfælde hvor vi ikke ønsker at fortsætte samarbejdet. Hvis vi giver en elev en advarsel om bortvisning, forlanger vi at forældrene informeres af eleven.

Vi vil gerne drøfte elevernes udvikling med forældrene; men kun således at eleverne er informeret, og helst skal de være med til samtalen.

I det følgende er der en kort begrundelse for vores regler og normer.

Fremmøde

Der er mødepligt til al undervisning samt de få praktiske forpligtelser man har på skolen. Der føres løbende statistik over fraværet. Ved fravær på mere end 10%, har det konsekvens for skolebeviset.

Højskolens dagligdag er afhængig af den samlede energi, og det er ikke rimeligt hvis fravær sænker niveau og intensitet.

Alkohol

Vi prøver at finde en facon hvor der kan nydes alkohol til fest og hygge uden at hverdagen bærer præg af det. Vi er meget opmærksomme på at alkohol hos dele af ungdommen spiller en ødelæggende rolle, mens andre sagtens kan omgås det fornuftigt. Vi ønsker ikke at tårlægge højskolen således at de drager i byen for at more sig. Derfor spiller vi altid ud med en formuleret alkoholpolitik. Men den står til diskussion og kan ændres afhængig af succes. Hverdage og aktivitetsweekender er alkoholfrie; men øvrige fredage og lørdage må der drikkes alkohol i overensstemmelse med de retningslinjer der er besluttet.

Stoffer

Ingen former for euforiserende stoffer er tilladte på skolen, - heller ikke de milde.

Der findes ingen lette løsninger på dette samfundproblem. Hvis vi bortviser elever, risikerer vi at alt foregår gedulgt. Hvis vi ikke bortviser opfattes det måske som svaghed. Vi har valgt at vurdere vores reaktion fra sag til sag.

Adfærd og sprog

Det er for os vigtigt at alle elever og medarbejdere nyder respekt. Derfor må vores adfærd i de tætte omgivelser fremme denne respekt. De unges sprog udvikler sig hurtigt, og nogle gange forstår voksne ikke alle nuancerne. Det vil vi gerne, og vi arbejder på at hjælpe de unge til et nuanceret sprog. Ofte er det de manglende nuancer der sårer og skader.

Læringsmiljø

Vi arbejder hele tiden på at etablere det læringsmiljø der bedst stimulerer alt det vi ønsker for vores elever. I undervisningen lægger vi også vægt på at eleverne er bevidste om deres egen læring.

Vi har desuden indrettet os således at eleverne inddrages i mange af de diskussioner der hele tiden er aktuelle når mennesker selv har indflydelse på deres liv. Det betyder at eleverne deltager i en række udvalg og fællessamlinger.

Det betyder også at vi tilrettelægger forløb der skal hjælpe eleverne til at opnå den realkompetence vi mener er vigtig. I den sammenhæng lader vi os inspirere af alt fra Grundtvig og Kierkegaard til moderne ledelsesprincipper og netværksstrategier.

Beviset

Eleverne har krav på et bevis, og de vælger selv hvilken type bevis de ønsker.

Et minimumsbevis indeholder en kort beskrivelse af skolen samt en liste over de fag eleven har haft med det pågældende timetal.

Det udvidede bevis udsteder vi til de elever der ønsker det og som har min. 90% fremmøde til al undervisning.

Dette bevis beskriver endvidere den realkompetence vi mener eleven har opnået gennem højskoleopholdet. Det sker primært gennem en beskrivelse af skolens idegrundlag og den læringsarena vi stiller sammen med eleverne. Desuden kan eleverne her udarbejde en fælles udtalelse sammen med den faglærer de har haft mest, samt den huslærer der er tilknyttet eleven.

Vi mener at dette bevis kan være et ubetinget aktiv på elevens CV.

Fremtiden

Som nævnt fortsætter langt de fleste af vores elever i uddannelse. Vi hører ofte at de fungerer som gode sociale elementer på de kommende uddannelsessteder. Eleverne synes selv de har fået nogle kroge at hænge deres forståelse af verden, og så er de blevet gode til at prioritere.

Vi håber desuden de har så meget mod og indsigt at de med glæde tager vare på sig selv og deres nærmeste, samt det samfund vi lever i.